

TVRCO GRAE-
CIAE LIBER
Q V A R T V S:

Variorum & Clarorum Græcorum inter se
EPISTOLAS LX. ab annis circiter xxx. ad
annum usque cio. io. lxxx. Christi,
varijs in locis, vario Græcæ linguæ
genere, scriptas continens:

Græcè & Latinè à MARTINO CRVSIO, in Aca-
demia Tybingensi V. L. Professore, editus.

Vnà cum eiusdem Crusii Annotationibus.

A

EPISTOLAE HVIVS
LIBRI.

- 1 Metrophanis Patriarchæ, è Constantinopoli in ins. Cretam.
- 2 Eiusdem, in didem.
- 3 Clericorum & Laicorum Chij, ad Patriarcham Metrophanem.
- 4 Metrophanis, Constantinopoli ad Metropolitanam Naupliensem & Argium, Clericos & Laicos.
- 5 Eiusdem Metrophanis, Anconâ ad Patriarcham Dionysium.
- 6 Ioasaphi Patriarchatu deiecti, Adrianopoli Constantinopolin ad Rhetores & Notarios.
- 7 Hieremiæ Patriarchæ, ad Asomatenses.
- 8 Eiusdem, ad Episcopum & Clericos Metrenses & Athyrenses.
- 9 Eiusdem, ad Exarchos Sabatianum Theodosiumq̄s.
- 10 Officialium Patriarcheij, commendatitia.
- 11 Michaelis Patriarchæ Antiochiæ, ad Constantinopolit. Patriarcham.
- 12 Sophronij Hierosolymorum Patriarchæ, ad Ducem Manuelem.
- 13 Gregorij Prusensis Metropolitanæ, ad Theodosium Zygomalam,
- 14 Antonij Ecclesiarchæ, è Mitylenis ad eundem.
- 15 Callisti Metropolitanæ Rhodi, Commendatitia.
- 16 } Eiusdem, ad Constantinopolit. Patriarcham.
- 17 }
- 18 Macarii Hieromonachi & Abbatis cum fratribus, ex ins. Patmo ad eundem.
- 19 Sophronij & Neophyti Hieromonachorum, ex Chio ad Patriarcham.
- 20 Hippolyti Metropolitanæ Chij, Clericis & Officialibus Patriarchicis,
- 21 Ioannis Corefæ, ad Theodos. Zygomalam.
- 22 Francisci Domestici Medici, ad eundem, ut & sequentes 4.
- 23 Leonhardi Mendonij Medici Chij, ex Anchjalo.
- 24 Smaragdæ Canabutzenæ mulieris, è Chio.
- 25 Ioannis Burclæ, in didem.
- 26 Francisci Domestici.
- 27 Pars testamenti Mariæ Pyriæ, Chij.
- 28 Corefæ Mepici.
- 29 Stamatij Sacerdotis & Sacellij, è Scyro ad Theodos. Zygomalam.
- 30 Iosephi Episcopi Scyri, ad eundem: ad quem, & sequentes 6.
- 31 Eiusdem.
- 32 Ioachimi, Episcopi Imbri.
- 33 Protopapæ Teni.
- 34 Dionysij, Antistitis Nauplij & Argorum.
- 35 Ioasaphi. Monembasiæ Metropolitanæ.
- 36 Arsenij, Coronæ Episcopi.
- 37 Dionysij, Metropolitanæ veterum Patrarum, ad Ioan. Zygomalam.
- 38 Ioasaphi, Metropolitanæ Corinthi.
- 39 Nicanoris, Athenarum Metropolitanæ, ad Theodos. Zygomalam.
- 40 Eiusdem ad eundem.
- 41 Ioasaphi, Metropolitanæ Thessalonicae, ad eundem.
- 42 Hieremiæ, Larissæ Metropolitanæ, & Damasceni Episcopi commendatitia.
- 43 Eiusdem Hieremiæ, ad Patriarcham.
- 44 Damasceni, Litæ, & Rhendinae Episcopi, ad eundem.
- 45 Pachomij, Ganni & Choræ Metropolitanæ, ad Theodos. Zygomalam.
- 46 Eiusdem ad eundem, ut & sequentes 3.
- 47 Theophanis Hieromonachi, ex monte Atho.
- 48 Oeconomi Calliupoleos.
- 49 Acacij, Metropolitanæ Varnæ.
- 50 Theophanis Hieromonachi, Constantinopoli ad Ioanninorum Metropolitanam.

51. Ioasaphi, Metropolitæ Adrianopoleos, è Constantinopoli ad Ioannem Zygomalam Adrianopolin.
 52. Gabrielis, Pogoianæ Archiepiscopi, ad Patriarcham.
 53. Gerasimi, Polianæ Episcopi, ad Theodos. Zygomalam.
 54. Zosimæ, Episcopi Citri seu Pydnæ, ad eundem.
 55. Arlenij, Tornobi Metropolitæ, ad Patriarcham.
 56. Sophronij, Archiepiscopi primæ Iustinianæ & Achridarum, ad Patriarcham.
 57. Methodij, Melenici Metropolitæ, ad Theodos. Zygomalam.
 58. Neophytæ Hieromonachi, è Dicæo, ad eundem.
 59. Deipoti Thomæ Palæologi Porphyrogeneti.
 60. Sultani Selymi II, ad Venetos.

*TEMPVS EORVM, AB ANNO 1548 CIRCITER
 (pleraq; tamen longè post) usq; ad 1580. Christi: præter penul-
 timum anni 1440. scriptum.*

*Loca, unde scriptæ, aut quibus hæ Ecclesiasticæ
 Personæ præerant.*

Achridæ.
 Adrianopolis.
 Anchialus.
 Ancona Italiæ.
 Antiochia.
 Argos.
 Afomatorum pagus.
 Athenæ.
 Athos mons.
 Athyra.
 Callipolis.
 Chius.
 Chora.
 Citros.
 Constantinopolis.
 Corinthus.
 Corona Peloponnesi C,

Damascus.
 Demonicum.
 Dicæum, in M. Atho.
 Elafon.
 Gannum.
 Hierosolyma.
 Imbrus inf.
 Iustiniana Prima.
 Larissa.
 Lita.
 Melenicus.
 Metra.
 Mitylenæ.
 Monembasia.
 Nauplium.
 Parimus inf,

Patræ prisçæ.
 Pogoiana.
 Polcanina, seu Poliana.
 Prusa.
 Rhendina.
 Rhodus.
 Scyrus inf.
 Tenus inf.
 Thessalonica.
 Tornobus,
 Varna.

ΠΟΪ.

Turcogræciæ Liber III. 281

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΓΡΑΙΚΩΝ ΠΡΟΣ
 εαυτὸς Ὀπισθολαί.

VARIÆ GRÆCORVM INTER
 se Epistolæ: Martino Crusio, Tybingen
 si Professore, interprete.

α': Τμητροφάνης, ἐλέω θεῷ ἀρχιεπίσκοπος ἁγίων
 Κωνσταντινουπόλεως, νέας ῥώμης, καὶ οἰκου-
 μενικὸς πατριάρχης.

Metrophanes, misericordia Dei Archiepi-
 scopus Constantinopoleos, nouæ
 Romæ, & Oecumenicus
 Patriarcha.

I.
 Constanti-
 nopoli.

† Επειδὴ οἱ ἐν πάσῃ τῇ νήσῳ κρήτη ἄριστοί
 μισοὶ Ἑβραῖοι, ἀνέφερον τῇ ἡμῶν μετριότητι
 καὶ κατεβόησαν μὲν δ' ἀκρῶν πολλῶν: ἔτι τι-
 νές τῶν ἐκείσε χριστιανῶν, ποτὶ μὲν ἀδίκως καὶ
 συκοφαντικῶς ἠθροῖς ἰδοῦν αὐτοὺς εἰς τὸ
 ἐνδοξοτάτους ἀρχοντας καὶ αὐθεντάς τῆς νήσου
 ταύτης: καὶ διὰ βολαῖς ἀδικαῖς καὶ ἠθροῖς λόγοις
 ζημιῶσι, καὶ ἐνοχλοῦσιν αὐτοῖς: ποτὶ ἴδι' ἐαυτῶν
 ἰππιδέντων τῶν οὐκ ἀπὸ κτῶν, καὶ αἰθ' ἀ-
 δείας μετῆ: καὶ πᾶσι τρόποις κακοποιῶν αὐτοὺς
 ἠθροῖς λόγοις ἠθροῖς ἀξιοῖσι: μισθὸν ἔχον ἠθροῖς
 τῶν πάντων θεῶν ἐν τῆσιν νομίζοντες: τῆσιν χά-
 ριν ἡ μετριότης ἡμῶν ἠθροῖς ἀποφαίνεται
 ἐν ἀγίῳ πνεύματι: ἵνα, ὅσοι τῶν χριστιανῶν ταῦ-
 τα αὐτὰ ποιῶσι: καὶ συκοφαντίας ἀδίκως ῥάπτω-
 σι κατ' αὐτῶν, ἐπὶ ζημία καὶ ἀπωλεία αὐτῶν
 ἀδίκως καὶ ἠθροῖς λόγοις: ὅσοι τὴν ἀρκέμενοι τῆ
 κρείσσει τῶν ἐνδοξοτάτων αὐθεντῶν, καὶ τῆ ἐνδοκίῳ
 θεωρίᾳ αὐτῶν: ὁρμῶσιν αὐθαδῶς καὶ ἀνυποσώ-
 λως, καὶ χεῖρας ἀίρῃσι κατ' αὐτῶν: οἱ τοῖσιν ὑπάρ-
 χουσιν ἀφωρισμένοι ἀπὸ θεῶν παντοκράτορος,
 καὶ κατηραμένοι, καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ μὲν θανά-
 τῳ ἄλυτοι, ἢ γὰρ ἀδικία καὶ συκοφαντία, καὶ ἴ-
 εἰς ἀνπραχθείη, καὶ τελευθείη, ἀδικία ἐστὶ: καὶ
 οὐκ ἐστὶ πῦρ τῶν ἀδικούντων, εἶναι ἀνδύθωυς ἐκ
 τῆ προφασίσεως: ὅτι ἐπεὶ ὁ ἴδιος ἠδίκησε, καὶ
 οὐκ ὀσεβῆ. Επειὶ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χρι-
 στός, ἐν διαγγελίοις, μὴ δ' ἀφ' ἑσθ' ἀφασίση
 τε, μὴ δ' ἐ συκοφαντήσητε: μὴ διαχωρίζωμ
 πάντως, μὴ δ' ἐ χωρῶν διδῶς τοῖς ὀσεβεῖσιν,
 ἀδικεῖν ἐν ἄλλοις ἰσοφρονίας. ἔτως ἔν ἠθροῖς
 φοντες, διορθώσεως ἴσχυρὸν ταῦτα ἐγλόμω
 θα: ἐφ' ὧ καὶ τὸ παρὸν ἀπελύομαι μετ' ἠθροῖς
 ὅπερ ἐν πάσῃ τῇ νήσῳ παρρησία ἀναγνωσθή-
 τω, καὶ δηλωθήτω. ἐν ἔτει. 707.

Quandoquidē, qui vsq̄ in insula Creta
 sunt, Hebræi, retulerunt ad mediocritatē no-
 stram multis cum lacrymis conquerentes: se
 à quibusdam ibi Christianis, interdū iniuste
 delatos adduci ad illustrissimos Proceres in si-
 la huius: & oppressos calumnijs improbis, p̄-
 ter opinionem mulctari, & vexari: non un-
 quam etiā ab illis ipsis aduersarijs, temerario
 & superbo planè impetu inuadi: omnibusq̄
 modis, præter rationem, dedita opera male
 tractari: quippe mercedē ex hoc, ab uniuersis
 sitatis reuerti Domino sperantibus: idcirco me-
 diocritas nostra, Scripto hoc sententiam suā,
 sancti Spiritus suggestu declarat: quicumq̄
 Christiani hæc faciant: Calumnijs in eos, ini-
 iuste mulctandi, aut perdendi inique, & ci-
 tra rationem, causa, constandis: aut non stan-
 do illustrissimorum Primatum iusta cogni-
 tione & sententia: sed audacter, & sine pu-
 dore, inuadendo & violentis manibus asse-
 rendis: illos tales eijci de Ecclesia Dei omni-
 potētis: & execratos esse, veniēq̄ expertes:
 nec post mortem, corpora ipsorum in terram
 resolui. Iniustitia namq̄, & sycōphāntia, in
 quemcunq̄ cōstat a fuerit, iniustitia tamē est:
 nec, qui iniuste facit, insons habebitur unq̄,
 si hoc prætexat: se diuersæ Religionis homini,
 nec pio, iniuriam fecisse. Nā Dominus quoq̄
 noster Iesus Christus, in Euangelica histo-
 ria, neminem concutiatis, inquit, neque
 calumniemini: nullum ibi discrimen perso-
 narum faciens, nec ullo modo concedens pijs,
 iniuriam inferre diuersam de Religione sen-
 tientibus. Hoc itaq̄, scripto nostro, utiū istud
 corrigi volumus: quod eam etiā ob causam
 edidimus: ut in tota insula publicè legatur, & notum fiat omnibus. Anno mundi 707 6.
 hoc est, anno Christi nat̄i CIO IO LXVII. Mense Iul. Indiēt. XI.

Calumniæ
 Christiano-
 rum Cretē-
 sium in Iu-
 dens, & uiolē-
 tentia.

Ideo Patri-
 archa eos A-
 nathemate
 ferit, si per-
 gant.

Persona e-
 nim non ex-
 cufat iniu-
 riam.

Luc. 3.

EIVSDEM CRVSI ANNOTAT.

Inl. Creta.

Anno 1567. quo hæc Epistola scripta est, et ante, Metrophanes hic, patriarcha 24. post Constantinopolin... Inl. Creta. Anno 1571. Creta, seu Candia, ditionis Venetorum est: sed Byzantinus Patriarcha, iurisdictione in Græcos ibi utitur. Ambitus eius, 520. millium passuum est: ubiq; montosa, et ideo Venatoribus abundans: nullum navigabile flumen, nec animal noxium, habens: sed optimum uinum, Maluasiæ: et cupressorum, ad naues faciendas, copiam. Vide Petros, Belonium et Bizarum. De corporum excommunicatorum ἀδικησάντων, lege in Patriarchica historia uitam Maximi, noni à Constantinopoli Turcijs subiecta Patriarchæ.

† μητροπολίτης, ἐλπίω θεῷ ἀρχιεπίσκοπος Ἁγίων ἑσπέρων ἐπιλέως, νέας ῥώμης, καὶ οὐκ ἄλλως πατριάρχης.

† Τῆς ἡμῶν μετρίότητος συνοδικῶς προκαθημένης: συνοδίαζόντων αὐτῆς καὶ καθ' ἑαυτῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων ἱερῶν ἀγίων πνεύματος ἀγαπῆται ἀδελφῶν αὐτῆς, καὶ συλλήπτργῶν: αἰετῶς ὁ πριμώτατος καὶ λογιώτατος πρωτοπόριος καὶ καθ' ἡμᾶς ἔχρησθη μετρίτης ἐκκλησίας, κύριος θεοδόσιος ὁ ζυγομιελάς, ἀπέφερεν ἡμῖν: ὅτι ὁ ἐπ' ἀδελφῆν ἡμῶν ἐρὸς αὐτῶν, χρησιμώτατος κύριος μιχαὴλ ὁ παυλιώτης, ἔχει τὸ ἑταβλαρίον ἀφ' ἑαυτοῦ: ὡς καὶ πατριάρχικα, ἀέχθη, ἡ ἀμμοπαθὴ ἡλοπιῶσι, καὶ ἐπικυρῶσι τῆς ἐδ' ἐθήθη ἐπιβεβαιωθῆναι ἡμετέρας ἐκκλησίας. ἕνεκα ὅθεν ἡ μετρίότης ἡμῶν, γνώμη συνοδικῆ ἀποφαίνε: ἵνα τὸ ὄφεικτον ἔστω ἐπ' αὐτῶν ἐσθαιῶς διαμετροῦ: παρὰ μηδ' ἐνόσ' ἐστυπόμενος, ἐν ἀργίᾳ καὶ ἀφορισμῶ ἀλύτῃ. ὅθεν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐπιβεβαιωθῆναι ἡμετέρας: καὶ ἐδόθη αὐτῶν εἰς ἀσφάλειαν, ἐν ἔτῃ 1570.

Metrophanes, misericordia Dei Archiepisc. Constantinouæ Romæ, & Oecumenicus Patriarcha.

II.

Mediocritate nostra, synodicè in senatu sedente: a studentibus etiam, qui tunc aderant, reuerendis. Metropolitibus et Prelatis: dilectis in spiritu S. fratribus sacerdotibus collegis: surrexit honoratissimus et doctissimus uir, magna apud nos Ecclesie Christi Protonotarius, Dn. Theodosius Zygomalas: qui ad nos retulit: sororium suum, honestissimum uirum, Michaelem Pauliota, habere Tabularij officium: id quod Patriarchicis literis, quas habeat, manifestum et certum sit. Idcirco denuo ei hoc munus literis confirmari petijt. Unde mediocritas nostra, sententiam consentientibus synodi suffragijs pronuntiat: hoc muneris debere firmiter penes ipsum manere: nec a quoquam contra iri: sub pœna suspensionis ab officio, et excommunicationis indissolubilis. Qua de causa, etiã hoc nostrum approbatorium scriptum factum est: eiq; maioris fidei causa datum: Anno Mundi 7088, Christi 1570.

Confirmatur sororio Theodosij Zygom. m. nus Tabularij, quod a priore Patriarcha Hieremia habuerat.

Mense Martio, Indiçt. V III.

Handwritten signatures in various scripts, including Greek and Latin.

Subscriptio nes has, q varijs labyrinthis ductæ erant, ego hic simpliciter tantum posui.

† Ο' νικαίας κύριλλος. † ὁ ναυπάκτης καὶ ἄρτης παρθένος. † ὁ ταπηνὸς μητροπολίτης φιλιπποπόλεως θεόληπτος. † ὁ ταπηνὸς μητροπολίτης ἀδριανουπόλεως, κερεμίας. † ὁ παλαιῶν πατρῶν ἀρσένιος. † ὁ ἰωαννίνων ἰωάννα φ. † ὁ ταπηνὸς μητροπολίτης σοφίας, παρθένος. † ὁ ἐλεφλαυρῆσιος. † ὁ ταπηνὸς μητροπολίτης φιλιπποπόλεως νεκτάριος. † ὁ ταπηνὸς μητροπολίτης ζιχνοῦν γρηγόριος. † ὁ εὐθειθεωρίας γρηγόριος, ἐχουὶ καὶ τὴν γνώμην ἑμαρωνείας. † ὁ μιτυληνῆς γρηγόριος. † ὁ τραπυζεντίας. † ὁ ἰσχαρίας. † ὁ ἰμβρου ἰωάννης. † ὁ ἰεραξ, ὁ μέγας λογοθέτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἔχω καὶ τὴν γνώμην τῆς πατριάρχης ἱεροσολύμων.

Subscripserunt sequentes.

Nicæe Metropolita Cyrillus. Metropolita Philippopolis Theoleptus. Naupacti et Artæ Parthenius. Metropolita Adrianopol. Hieremias. Veterum Patrum Arsenius. Ioanninorum Ioasaphus. Metropolita Sophiæ Parthenius. Eubœæ Laurentius. Metropolita Philipporum Nectarius. Metropolita Zichnensis Gregorius. Peritheorij Gregorius, habens et sententiam præsulis Maroneæ. Mitylenæ Gregorius. Trapezuntius Antistes. Ischanensis. Imbriloachimus. Hierax, magnus magnæ Ecclesie Logotheta, etiam Hierosolymitani Patriarchæ nomine.

Α Ν Ν Ο Τ Μ Crusi. Anno 1579 Hieremia electo, in Patriarchicâ sedem restitutus fuit Metrophanes. Annus data huius confirmationis, libenter intellegere aini Clidji 1580, quia Metrophanes restitutus intelligo aliunde die 24. Decemb. 79 post eadem Mehemets Bas. Jaiqua 11. Oab. eiusdem 79 accidit. In quibus erroribus qui perest.

III. Sanctus.

E. F. A. της Κ. τ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

† ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ
αὐθιότητι καὶ δ' εὐσπλαγίῳ οἰκουμενικῷ
πατριάρχῃ, κύριω μη-
τρὸ Φάνη.

SANCTISSIMO NOSTRO DO-
mino, Oecumenico Patriarchæ, Do-
mino Mettophani.
In Patriarcheium.

III,
Chio.

εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

Καὶ πάλαι μὲν ἡμῖν ἐπίδηλον ἦν, ἢ πρὸς ἡ-
μᾶς σὺ κηδεμονία, καὶ φιλόστοργος διαθεσις,
παναγιώτατε δ' εὐσπλαγίῳ: ἀλλὰ καὶ νῦν μάλλον,
εἰς τὸ πᾶν γὰρ εὐαγχος ἡμῖν ἐπιστάλας πα-
τρὸς τῆς παναγιότητος θεάματα, χαρὰς ἡμῶν
εὐαγγέλια γέγονεν. καὶ μόνον γὰρ αὐτὰ πᾶσι
πολύτῃ καθαίρεσιν καὶ αὐγαῖς ἀλλὰ καὶ ὅπερ
πάλαι ἡμῖν ἐφείδεν, ὅτι πολλὰ κίς κίς τῆς
θεῶν μετὰ τὴν ἐκκλησίαν γέγοναμεν: ἐδόμενοι αὐ-
τῆς, ὅπως σὺ φρονος, καὶ κοσμίως, καὶ κατὰ θεοῦ
ζῶντος, τύχωμεν ἀρχιερέως: τῆς προχέρον
ἐχθρῆς τῆς παναγιότητος καὶ νῦν ἡμῶν ὑπαρχεῖν.
Πάρσι γὰρ σοι, Φίλιππος, δ' ὅσοι ὀσιώτατοι, κατὰ θεοῦ
πολλὸν ὄμιον, ἱερομόναχοι: ὅσοι ὀσιώτατος τῆς
σῆς παναγιότητος κελάριος: καὶ ἕτερος, ἀνόματι
θεοφιλος. εἰς καὶ ἡμῖν εἰσι καταθύμιοι: ἢ τῆς πα-
ναγιότητος, δια πολλὰ αὐτῶν μετριοτήτα, καὶ ἡμῶν
προβάλλει: καὶ ἀπόκρισιν παρ' ἡμῶν πᾶσι τῆς
γυνεῶς πᾶσι περὶ τῆς: κελάριος, ἰδὲ τῶν, πανα-
γιώτατε δ' εὐσπλαγίῳ: ὅτι πρὸς πολλὰ ἄλλα, τῆς
παρὰ τῆς παναγιότητος ὑπηρυμναίαις ἡμῶν
εὐεργεσίαις: δι' αὐτὰς μετὰ τῶν σοι χάρις ἔχου ἡ-
μᾶς δ' εἰ: καὶ διὰ τῶν πάντων, πᾶσι σοι καὶ
νῦν ὁμολογῶμεν χάριτας: καὶ ὅτι ἐκ τῶν τῶν
δ' ὄσοι, ἢ τῆς παναγιότητος, χίς καὶ ἀσπλην: ἐπεὶ κα-
τὰ θεοῦ ἢ τῶν πολλῶν ἐστὶ: τῶν καὶ ἡμεῖς
πάντες ἀσπληνως, ὡς θεῶν φίλων, ὑποδέξομε-
θα. τῶν γὰρ ἐκ πολλῶν πάντων χρόνων καὶ ἡμεῖς ἐφί-
μεθα, καὶ μηκέτι ἄλλον πᾶν, ἔτε παρ' ἡμῶν, ἔτε
παρ' ἄλλων, ἀξιοῦμεν τῆς χίς προσήομιον ζη-
τεῖν. ἔτω γὰρ ἀπασιν εἰδοξέ, μηδ' ἐνὸς τὸ παρὰ
παν ἀντιπένης: ἢ νῦν κατὰ τῆς σῆς παναγιότητος
θεάματα, δημόσια, κατὰ τὸ εἰωθὸς, ἀνεγνώ-
σθη. Καὶ ἔτω αὐθις ἀντιβολῶμεν: καὶ δ' ἐόμε-
θα τῆς σῆς παναγιότητος: ὅπως ἐκ τῶν τῶν
τῆς δ' ὄσοι, χίς κατὰ τῆς ἐπίσκοπον ἢ ἢ ὁλογί-
εἰς μὲν πάντων ἡμῶν: ἔρρωσος, καὶ ἐς βαθὺ γῆ-
ρας ἰκθίον, παναγιώτατε δ' εὐσπλαγίῳ: τῶν τῆς ἀλη-
θείας λόγον αἰεὶ ὀρθοῦσιν: τὸ ἀπὸ χίς, ἀνγκυρῶν.

Quamquā antea nobis de tua erga nos cu-
ra, & paterno affectu, constabat, sanctissime
Domine: tamē nunc longē magis, si aliās un-
quam. Quas n. nuper literas ad nos sanctitas
tua misit: ea gaudiū nobis haud parvū nūti-
avit. Nā non tantū de Hippolyti abrogatione
significavit: sed etiā, quod nobis dudū in opta-
tis erat: & cuius causa saepe, magna Dei Ec-
clesia supplices fuimus: orātes eam, ut aliqūē
temperanti, modestū, & secundū præcepta
Dei viventi, nascereur Pontificem: hoc
nobis nunc in promptu esse, S. tua promittit.
Esse enim apud te duos sanctissimos, vitā su-
am ad divinam regulā confirmantes, Hiero-
monachus: videl. pietate præst. iūssimū S. iue
cellariū: & alterū quendā, Theophilū nomi-
ne. Num itaq; nobis quoq; præbentur: S. tua,
pro solita sua animi moderatione, nobis optia-
nē dari: à nobisq; de hoc Responsum q̄ celeritē
dari iubet. Scito igitur sanctissime Domine:
nos, cum p alijs malis, à S. tua in nos profe-
ctis beneficijs, maximā tibi gratiā habere de-
beamus: nunc & pro omnibus illis, & pro hæc
præsentibus, maximas etiā agere gratias. V. itū-
nitūm istorum duorum, S. tua Chij Ecclesie
Metropolitam fecerit: cum vitisq; vita,
legi Dei conformis: sitis à nobis quoq; omni-
bus, libentibus animis, ut Deo charus, & p-
probatius recipietur. Huius namq; à longo
planē tempore citam nos cupidus sumus. N: c-
quenquam ceterū alium, neque ex alijs, qui
Chij Antistitem esse quæremus. Hæc omni-
um nostrum sententia est, ni mine prorsus
contradicente: quando S. tue litera, publice
demore recitabantur. Adde nūc idem, quod
antea, suppliciter petimus: ut S. tua al-
terūm istorum, Chio Episcopum præficiat.
Cuius S. tue benedictio, sit cum omnibus no-
bis. Vale, Vale & ad longā senectutē pervē-
nias, sanctissime Domine: veritatis, sermo-
nem semper rectē secans. Chio, die Au-
gust. V.

Grata est
nobis Hip-
polyti depo-
sicio.

Offers no-
bis in locū
eius, aut cel-
larium, aut
Theophilū.

Accipie-
mus gratam
ter, vitum-
utrum no-
bis Metro-
politam
deden, s

Subscripti-
ones.

- † Ο' δ' ἔλος τῆς παναγιότητος σοι, ἱερὸς νι-
κόλαος κέλευμπός, καὶ σάκελάριος χίς.
- † Ο' κατὰ πάντα δ' ἔλος τῆς σῆς παναγιότη-
τητος, ἱερὸς νικόλαος σκαλεμπός, καὶ
λογυθέτης χίς.
- † Ο' κατὰ πάντα δ' ἔλος τῆς σῆς παναγιότη-
τητος, ἱερὸς μακρήλ ὁ πελοποννήσιος,
καὶ πρωτοσύγγελος χίς.

- † Seruus sanctitatis tue, Sacerdos Nicola-
us columbus, Chij Sacellarius subscripsit.
- † Per omnia seruus S. tue. Sacerd. Nicola-
us Sculubris, Logotheta Chij.
- † Fidelissimus seruus S. tue, Sac. Manuel
Peloponnesius, Chij Protosyngelus.

κατὰ

A 4 ΤΟΥΣ

- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς ἀντώνιος καλίαρχος, πνευματικὸς, καὶ πρωτὸς δικⓄ χίς.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς κωνσταντίνⓄ Ἐπιτρίτζης, καὶ κωνσταντίνⓄ χίς.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητⓄ, γρηγόριⓄ μόναχος καὶ πρωτοψάλτης χίς.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς νικόλαος κυπριανός, καὶ δικμοφύλαξ χίς.
- † 0' νομοφύλαξ χίς, ἱερῶς ἰωάννης ὁ χαιρομάχος, καὶ δ' ἔλⓄ τῆς παναγιότητός σου.
- † 0' κατὰ πάντα ἀχρεῖος δ' ἔλⓄ τῆς παναγιότητος, ἱερῶς σερήτος ὁ μαλῆνος.
- † 0' ἐλάχιστος δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς ἰωάννης ὁ πηρόσης.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς μιχαὴλ ὁ παρομμένος.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς νεακονίτης ὁ πετρίτζης, καὶ δεφενδ' ἀριⓄ χίς.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς πέτρος ὁ σκαθῆς καὶ διδ' ἀσκαλⓄ τῆς ἀγγελίς.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς βασίλειος ἀδελότης.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς ἰσίδωρⓄ πετρίτζης.
- † 0' δ' ἔλⓄ τῆς παναγιότητος, ἱερῶς θωμασαμμήλ.
- † 0' δ' ἔλⓄ τῆς παναγιότητός σου, ἱερῶς γεώργιⓄ σγέρⓄ.
- † 0' κατὰ πάντα ἀχρεῖος δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς ἰσίδωρος λαζιζῆς.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς κωνσταντίνος ὁ καλαμάτης, καὶ διδ' ἀσκαλⓄ τῆς ἀποστόλων.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς παναγιότητός σου, ἱερῶς θεόδωρⓄ καρσιβᾶς.
- † 0' κατὰ πάντα ἀχρεῖος δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς λεόντιος φάρκας.
- † 0' κατὰ πάντα ἀχρεῖος δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς μιχαὴλ ὁ λαγκαδιότης.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερῶς ἰωάννης ὁ νομικός.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς παναγιότητος, ἱερῶς ἰωάννης ὁ ἠρακλειάδⓄ
- Sequentes subscriptiones, quia ad latus sinistrum præcedentium posita, minus spatij habebant, ita decurtatæ erant.
- † 0' κατὰ πάντα δ' ἔλⓄ τῆς σῆς παναγιότητος, ἰωάννης κορέσης.
- † Totus S. tuæ seruus, Sac. Antonius Caliarhus, Pneumatikus & Protecducus Chy.
- † Paratissimus seruus S. tuæ, Sacerd. Constantinus Epitritza, Chij Canstrisus.
- † Impiger seruus S. tuæ, Gregorius Monachus, Protopsalia Chij.
- † Ad omnia paratus S. tuæ. Sacerd. Nicolaus Cyprianus, Dicaphylax Chij.
- † Nomophylax Chij, Sacerd. Ioannes Cheromachus, seruus S. tuæ.
- † Ad omnia seruus inutilis tuæ sanctitati, Sacerd. Seribus Martinus.
- †. Minimus seruus S. tuæ, Sacerdos Ioannes Pigafes.
- †. Promptus ad omnia seruus S. tuæ, Sacerdos Michael Pagomenus.
- † Obedientissimus S. tuæ seruus, Sacerd. Neacomita Petitzza, Defendarius Chij.
- † Obsequentissimus seruus S. tuæ, Sac. Petrus Scathes, Euangelij doctor.
- † Ad omnia morigerus S. tuæ, Sacerdos Basilius Andriota.
- † Per omnia obediens S. tuæ seruus, Sacerdos Isidorus Petritzza.
- † Seruus S. tuæ, Sacerdos Thoma-Samuel.
- † Seruus S. tuæ, Sacerdos Georgius Sgurus.
- † Paratissimus, licet inutilis, seruus S. tuæ, Sacerdos Isidorus Lutzes.
- † Ad omnia alacer seruus S. tuæ Sacerdos Constantinus, Calamates, Apostoli doctor.
- † Obtemperantissimus S. tuæ seruus, Sacerdos Theodorus Carabas.
- † Ad quæuis paratus ignis seruus S. tuæ, Sac. Leontius Pharcus.
- † Seruus in omnibus S. tuæ exiguus, Sacerd. Michael Lancadiota.
- † Ad quæuis impiger S. tuæ seruus Sac. Ioannes Nomicus.
- † Deditissimus S. tuæ seruus, Sacerdos Ioannes Heraclianus.
- † Obedientissimi serui S. tuæ, Sacerdos Ioannes Corefes.

† - Leon-

Λω-

- † Λεωνάρδου μεντώνης.
- † Μιχαήλ Καλαδάς.
- † Νικόλαος Κορέσης.
- † ὁ κατὰ πάντα πίσος δ' ἄλλου καὶ υἱὸς τῆς
σῆς παναγιότητος, αὐτῶν Κορέσης:
- † Λυκάς Κορέσης.
- † Δῆλος τῆς σῆς παναγιότητος Νικόλαος
σκρήνης.
- † Ἰωάννης Μοψυκας.
- † Ἰωάννης σκρήνης.
- † Παντῆλος Μαυρογορδάτος.
- † Ζορζ Συγκροπύλλος.
- † Φραγγύλης Μαυρογορδάτος.
- † Ἰωάννης Βερκλας.
- † Σιδερός Βερκλας.
- † Ἰωάννης Μαμάκας τῆς Νικαίας.
- † Θεόδωρος σκυλίτζης.
- † Γεώργιος Καβάκας.

- † Leonhardus Mendones.
- † Michaelus Caludas.
- † Nicolaus Corefes.
- † Fideliss. in omni. re seruus & filius S.
tua, Antonius Corefes.
- † Lucas Corefes.
- † Seruus S. tua, Nicolaus Scrines.
- † Ioan. Mopsucas.
- † Ioan. Scrines.
- † Pantoleos Maurogordatus.
- † Georgius Sguropulus.
- † Phrangules Maurogordatus.
- † Ioan. Burclas.
- † Sideres Burclas.
- † Ioan. Matucas Nicolai.
- † Theodorus Scylitza.
- † Georgius Cabacus.

M. Crusius. Paucula quædam nomina legi non poterant. Ideo prætermisi. In altero latere huius scripti erat: αναφορά πρὸς πατριάρχην καὶ πῖσις δίδοται διὰ ὑπογραφῶν πολλῶν.

ANNOTAT. M. CRUSII.

Hæc Epistola Chiorum, responsio est ad Patriarcham: et permissio, ut hic ipsis det Antistitem, quem uelit: in cuius rei fidem, tot subscriptiones subiectæ sunt. Quando uero huic Hippolyto Episcopatus fuerit abrogatus: hic non patet. Manum eius habet D. Gerlachius: cum ei 1576. D. Theodosius chirographa Episcoporum, in insulis, quæ in Exarchatu suo transibat, colligeret. Ergo ante eum annum depositus non est. Quando igitur? Anno 1590. quia hæc Epistola eo anno scripta est: ut aliunde cognouit. Κανσρίσις, qui in liturgia tenet τὸ κανσρίσιον τῶν θυμιαμάτων: quod ego, thuribulum intelligo.

† ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, ΕΛΕΩΘΕΟΥ
ἀρχιεπίσκοπος κωνσταντινουπόλεως,
νέας ῥωμῆς, καὶ οἰκουμενικὸς
πατριάρχης.

METROPHANES, MISERICORDIA DEI
Archiepiscopus Constantinopolitanae
Romæ, & Oecumenicus Patriarcha.

† ἱερῶτατε μητροπόλιτι ναυπλίας καὶ ἀργεῶς ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφεῖ καὶ συλλήφτῳ: ἐντιμότητι κληρικῶν ναυπλίας, θεοσεβέστατοι ἱερεῖς, χρησιμώτατοι ἀρχόντες, καὶ ὁ λαὸς πρὸς τῆς κύριας χριστιανικῆς λαοῦ: χάρις καὶ εἰρήνη, καὶ εὐλογία, ὅσοι θεὸς παντοκράτωρ. Γνωστὸν ὑμῖν ἔσται, τῆς ἡμῶν μετρώτητος ἀποκαθημένης σιωδίκως: συνηδραζόντων αὐτῇ καὶ ἱερωτικῶν ἀρχιερέων, τῶν καὶ ὑπαρχαψάντων: ἀναστάσης ὁ ἐντιμότητι ἐκκλησιάρχης ναυπλίας, παπῶν κύριος θεόδωρος, ὡς ἐπίτροπος τῆς πολιτείας, καὶ καὶ ἄλλων ναυπλίων, ἀπέφερον: ὅτι εἰς τὴν συμβάσιν ἐξοδῶν τῆ ἐλ ἐμῆν (δὲ ἡμ, ἐκ καὶ τὸ ἀνα-

Sacratissime Metropolitæ Naupliæ & Argis, in Spiritu sancto, dilecte frater, & sacrorum nobiscum administer: honoratissimi Clerici Naupliæ, religiosissimi, Sacerdotes, præstantissimi Procures, & relique de Christi nomine dicti populi: gratia sit vobis, & pax, & misericordia, à Deo omnipotente. Notum vobis sit: nostra mediocritate consenti agentis: assistentibus etiã reuerendissimis sacrorum Antistitibus, quorũ hic nomina subscripta sunt: surrexisse honoratissimũ Naupliæ Ecclesiarchã, Sacerdotẽ D. Theodorũ, ut Reip. procuratorẽ, unã cũ alijs Nauplijs, retulisset, te quod ad sumptum Elemine attinet (ob quẽ, etsi ratã parceret

ἀναλογου, ἕκασου τῶν ἱερέων ἔλαβες: καὶ ὑ-
 σερου ἀπεμπόλησας πολλὰ ἐκκλησιαστικά
 καὶ ἀφιερῶμένα, ὡς λέγεται) ἐζητήθησιν λογα-
 ριασμόν. ἐπὶ δὲ προφάσεις προέτινες, καὶ
 ἐμάκρυνες τὸ πρὸς τὸ τέτα: καὶ σκανδαλα σιωπέ-
 βαίνου: τέλει δὲ αἰρετῶν κριτῶν, ἀφορ-
 μῶν ἐγγράφως, καὶ ὀνομασθέντων, ἀπε-
 κέπη: ἵνα δ' ὄσης ἐκ πολλῶν, ὧν κατεκράτη-
 σαι, χιλιάδας δεκαπέντε: ὡς ἡ ὁμολογία
 σαφὴ φάνη: καὶ ἀμαρτυρήσῃ ὁ πρῶτος κύρι-
 οῦ ἱερεμίας: καὶ πινὲς τῶν πριωτάτων κληρι-
 κῶν: καὶ μάλιστα τὸ γράμμα τὸ πατριαρχικόν
 τῶ πρῶτον, ὃ ἔχασιν εἰς χεῖρας αὐτῶν: καὶ φα-
 νεροὶ καὶ τῶν ὁμολογίαι σαφῆ: βεβαιοὶ δὲ καὶ
 τῶν κριτῶν αἰρετῶν κριτῶν: ἐν ᾧ καὶ οἱ
 κειοχίως δύο σίχως ὁ πρῶτος γράφει. ἐπὶ δὲ,
 τὸ πρὸς τὸ τέτα ἐκ ἐξίστασιν, τὰς σιωπῆσιν προ-
 βαλλόμενοι προφάσεις: καὶ ἐδ' εἴθησαν συ-
 νοδικῶς τυχεῖν γράμματι. τὰς χάρις ἀ-
 ποφαινόμεθα συνοδικῶς, γνώμη καὶ τῶν καθό-
 ρηθέντων ἀρχιερέων: ἵνα κατὰ τῶν ὁμολογίαν
 σαφῆ, καὶ κατὰ τῶν κρίσιν τῶν αἰρετῶν κριτῶν ἀμε-
 τάθετον, πληρώσης ἐξ ἁποφάσεως τὰς δεκά-
 πέντε χιλιάδας: καὶ τῶν σιωπῶν ἀναλογίαν, εἴτε
 γὰρ ὅσον, ὅσον διεκράθη. Πολλὰ γὰρ ἐζημιώθησαν
 αἱ ἐκκλησίαι τῶν θεῶν, διὰ τὸ κρατήσαι σὲ τὰς
 πέντε. καὶ μὴ πληρῶσαι καὶ τὸ σὸν δίκαιον: καὶ
 πολλὰ ἐκκλησιαστικά πρᾶξιμῶν ἐπωλή-
 θησαν: καὶ δαπάναι ἐγείνοντο, ὡς κατὰ νό-
 μους ὁ αἴτιος πληροῖ, ὡς εὐλογου. Ἄρ δ' ἄλ-
 λως ποιήσης, μετὰ τὰς πολλὰς πρᾶξιν ἐσεις:
 καὶ ἀπειθήσῃ καὶ νῦν μείνης: ἀργὸς ὑπαρχε
 πάσης ἀρχιεράτης ἐνεργείας καὶ τάξεως.
 Καταπίσει γὰρ ὑπόδικον σπαντῶν ὑπέ-
 γραψίς ἐν τῶ κομωμένῳ, καὶ συμφωνη-
 τικῶν γράμματι. Καὶ ἄλλως, ὁ τῶν ἰδίων ὑ-
 πογραφῶν ἀφ' αὐτῶν, καὶ ὁμολογίαν, κατη-
 ρημένῳ ἐσίν. Εἰ γὰρ καὶ πινὰς ἱερεῖς ἤργη-
 σαις τὰς ἐνεκα: διὰ τὸ ζητεῖν τὸ δίκαιον
 τῶν πέντε χιλιάδων τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν:
 ἔσονται συγκεχωρημένοι, καὶ μετὰ ἀδείας
 ζητήσωσιν ἐξωτερικῶς τὸ πρὸς τὸ τέτα: τῶν
 γινωσκόντων, μετὰ ἀφορμῶν μαρτυρήν-
 των. Οὕτω φροντίσεις ἐξ ἁποφάσεως:
 ἵνα καὶ ἡ τῶν θεῶν χάρις, εἴη σα-
 φῆ ἱερότητι: καὶ πᾶ-
 σιν ἡμῖν:

partem à singulis Sacerdotum acceperas: mul-
 ta tamen posterius de Ecclesiasticis & conse-
 cratis bonis vendideras, ut dicitur) rationes
 postulatum fuisse. Cum autem, nescio quas
 excusationes adferres, remq; procrastinares:
 cumq; incommoda inde acciderent: tandem
 per certos Iudices, scripto ad controuersiam
 dijudicandā deputatos et lectos, ita decisum
 esse: ut de multis, quæ retinisses, persolueres
 quindecim millia: sicut confessio tua testata
 est: cuius rei testis est, qui ante nos Patriar-
 cham egit, D. Hieremias, & nonnulli venera-
 bilium Clericorum: magis autem Scriptum
 prioris Patriarchæ, quod in manibus suis ha-
 bent: quod tuam quoque confessionem, mani-
 festam facit: sed & sententiam illorum dele-
 ctorum Iudicium confirmat: in quo etiam ma-
 nu sua duos versus superior Patriarcha scri-
 psit. Tu verò nondum fecisti iudicatum, quæ-
 admodum aiunt: sed ad usitatas istas tergi-
 uersiones tuas refugis. Ideo Synodicum à
 nobis Scriptum petierunt. Quamobrem Sy-
 nodicè nos censemus, etiam de Pontificum
 presentium sententia: ut ex confessione tua,
 & ex sententia delectorum Iudicium, quæ mu-
 tari non potest, persoluas ex decreto illa quin-
 decim millia: addita etiam tua parte rata,
 seu legitima, quanta iudicata fuit. Magno e-
 nim damno affecta sunt Ecclesia Dei: retentis
 à te istis XV. milibus: nec etiam legitima,
 quam pro te debebas, representata: multaq;
 Ecclesiastica, alieno tempore, minoris, quàm
 quanti erant, vendita fuerunt: & sumptus
 accesserunt, pro quibus ab autore satisfieri le-
 ges volunt, sicut æquum est. Sin autem post
 tot admonitiones secus feceris: & inobediens
 etiam nunc manseris: cessa ab omni Pontifi-
 cio ordine, & administratione. Deiectioni e-
 nim ab officio, te obnoxium, ipsa tua manus
 in compromisso & consensu constituit. Et alio
 qui, qui suam ipse subscriptionem confes-
 sionemq; irritam facit, per se deiectus censetur.
 Si igitur aliquos Sacerdotes administratione
 sua arcendos hoc nomine duxisti: quod ius Ec-
 clesiarum suarum in hoc XV. millium nego-
 tio vindicarent: estuxit illi in integrum re-
 stituti: & citra ullum metum persequuntor,
 vel apud exteros Iudices, ius suum: illis, qui

Ideo, in 150
millia con-
demnatus.

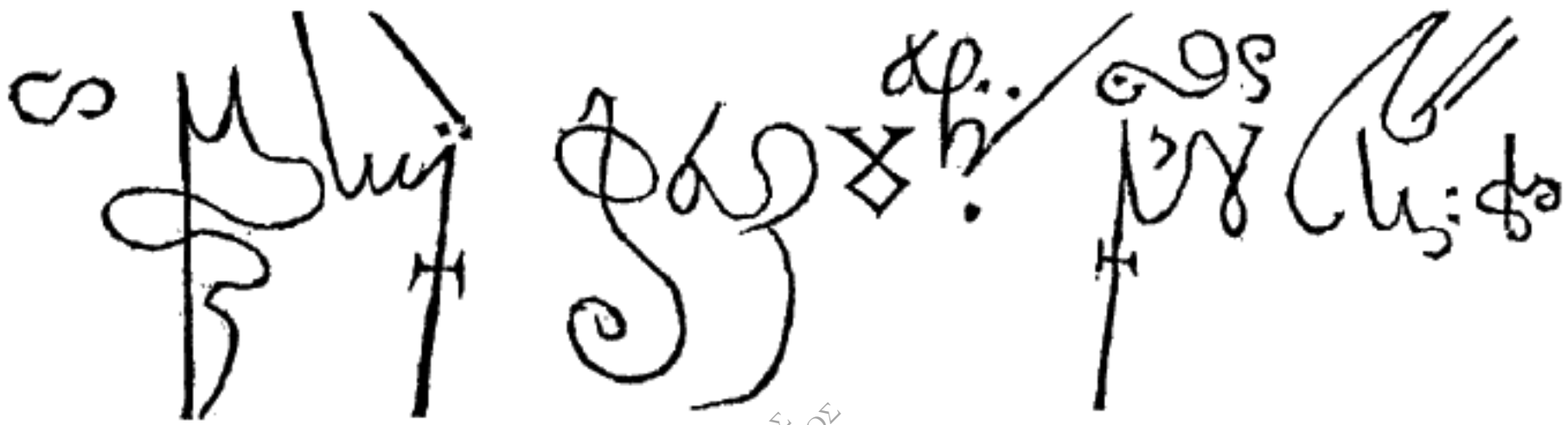
Et confes-
sus, nondū
satisfecit.

Ergo persol-
uat nunc,
sub pœna
deiectionis

Quia κότε-
κατάκριτος.

de eo aliquid comperti habent, sub excommunicationis periculo testimonium dicentibus.
 Hac in te sententia lata est: huius tu rationem habe: ut & Dei gratia tua dignitati adsit, &
 nobis omnibus.

M E N

Subscriptio
nes Metro-
politaram
& Episcopo-
rum.

† ο' ταπεινός μητροπολίτης κυζίκου,
ἀχιλλεύς.

Mense Februar.
Indiction. VIII.

nempe anno 1579.

† ο' ταπεινός μητροπολίτης νικαίας,
κύριλλος.

† Humilis Metropolita Cyzici, Achilleus.

† ο' ἀδριανουπόλεως ιερεμίας.

† Humilis Metropolita Nicaea Cyrillus.

† ο' σοφίας παρθένι.

ο' ταπεινός μητροπολίτης πρέσης,
γεηγόριος.

† Adrianopoleos Hieremias.

† ο' φιλιπποπόλεως θεόκλητος.

† Sophia Parthenius.

† ο' σελυβρίας ἀθανάσιος.

† Humilis Metropolita Prusa, Gregorius.

† ο' περθεωρίας γεηγόριος, ἔχωμ
καὶ πτωτὶ γνώριμος τοῦ μαρωνείας.

† Philippopoleos Theoleptus.

† Selvbria Athanasius.

† Peritheory Gregorius, & suo, & Maronensis nomine.

† ο' διδυμοτείχων ματθαῖος.

† ο' τυρούλων καὶ πετζίου θεωνάς.

† Didymotoechi Mattheus.

† Turuloe & Petzij Theonas.

† ο' πολιάνης γερασίμος.

† Poliane Gerasimus.

M. Crusius. Extrà inscriptum erat, πατριαρχιόν, ἰνὸς ἰδίου (ad me dici-
tur) ὑπογραφὰς μητροπολιτῶν.

ANNOTAT. M. CRUSII.

Græci Aspris utuntur in pecunia numeranda, non aliis monete appellatione. Vt, non dicunt, ille Aspra uel
reus habet 100. Talerorum; sed quod idem est 4000. Asprorum. Ergo hic intellige 15. millia Asprorum id est, Aspri.
375. Taleros. Nam 40. Aspra, 1. Talerum faciunt. Εμίνας Turcis, ὁ Τελόνης.

T O T

Ε. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΗΤΡΟΦΑΝΟΥΣ, πρὸς πατριάρχην Διονύσιον.

EIVSDEM METROPHANIS, V. ad Patriarcham Dionysium Epistola.

† Ο Παναγιώτατε ἡμῶν αὐθέντα καὶ δέσποτα, καὶ οἰκουμενικὴ πατριάρχα, θειότατε, θεοχα- εἴτωτε: καὶ πᾶν, εἴ τι ἄλλο ὑψηλόν, καὶ πρᾶ- γμα καὶ ὄνομα: ὑγιαῖνοι ἢ παναγιότης σα, καὶ τὰ ἐς σῶμα: πρὸς σύστασιν καὶ ὠφέλειαν παν- τὸς τῆς χριστιανικῆς πληρώματός, καὶ ἡμῶν τῶν αὐτῆς δόλων. Ὁραμυθίαν καὶ ἀραλλία- σιν. Διὰ γραμμῶν, καὶ ἀνθρώπων τινῶν, τῶν ἐκ ναυπλοῖα ὡς ἡμᾶς φοιτησάντων, ἐγνώ- εστο καὶ ἐδηλώθη ἡμῖν: ὅτι Ὁραμυθίαν τῆς παναγιότητός σα εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ναυπλοῖα, τῆ ἐν τῇ πελοποννήσῳ: ἐπεὶ οἶδ' ὅ- πως τις παπῶν ἰωάννης γαβαλάς, ὁ λεγόμε- νος πρωτοπαπῶν, δολίως καὶ κακίᾳ φε- ρόμενος, κατὰ τὸ πλοῦτον παρέπεισε τὴν σὴν παναγιότητα, εἴτε τὸν μητροπολίτην ναυ- πλοῖα, ἢ καὶ ἀμφω ὁμοῦ: καὶ ἔλαβεν ὀφφίκιον πινοπέριον, εἴτε γραφῆς: ὡς ἐγράφη καὶ σημειῶσαι τὰς παρεμπιπείσας ἐκκλησιαστι- κὰς ὑποθέσεις, καὶ τὰλλα πολιτικὰ συμβό- λαια. Τὸ δὲ τοῦτον ὀφφίκιον, πρὸ πολλῆς ἡ- γίας τῆς θεῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐδωρήσατο καὶ ἐβράβυσεν ἰωάννη τῷ ζυγομαλά, καὶ ῥήτο- ραυτῆς αὐτῆς πόλεως ναυπλοῖα: ὡς φαίνεται διὰ γραφῆς διεργετικῆς τῆς πρὸς τὴν πανα- γιότητος πατριάρχουσιν κυρίως ἱερεμίας: ἡ αὐτοῖ καὶ εἶδομεν, καὶ ἀέγνωμεν. Ὅπερ δὴ μαθὼν ὁ ῥηθὴς δόλος τῆς παναγιότη- τός σα ἰωάννης, καὶ ῥήτωρ καὶ αἰσχύνῳ ἐ- αὐτὸ ἅμα, καὶ ζημίαν ἐ τὴν τυχεύσαν, τὸ συμ- βᾶν ἡγόμενος: ἠγανακτίσθη, καὶ ἐλυπήθη πρὸς μέγιστον: ὅτι ἀδικῶς οὕτω, καὶ παραλόγως, ἐστερη- ῶται δόκῃ τῆς τριακῆς τῆς γραφῆς ὑπερη- σίας: ἐξ ἧς τὸ ζῆλον ἐκαρπύσθη αὐτῶν τε, καὶ τῆ γυναικί, καὶ τοῖς παισὶν αὐτῶν. Καὶ μάλιστα ἄ- γε, διεσπόμενος ὁ αὐτὸς ῥήτωρ ἐν ταῦνθα μεθ' ἡμῶν: καὶ παντὶ δεικνύει ὑπερητῶν, καὶ δὲ λαῶν τῆς παναγιότητός σα, ἐν τῇ παρῴσῃ ἡμῶν ἐδοιπέρι καὶ ἐξαρχίᾳ: ἢ χωρὶς, ἐδὲ ὅλως ἀνύσαι ἠδ' ὑνῆθημεν αὐτῶν, ἐν πάσῃ ἡμῶν χρείᾳ καὶ ἀνάγκῃ, ἐν τῶν τοῖς μέρεσι: διὰ τὸ αὐτὸ ἔχῃ τῆς τῶν λατίνων, ἢ τῶν ἐλλῶν, εἰδέναι παιδείαν καὶ διδασκαλίαν, καὶ ταύτην νυνὶ χρῆσθαι ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ὑπερ τῆς συμφύροντος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας: ὡς ὄργανον καὶ φωνὴν ἡμετέραν, καὶ ἐρμηνεύς θε- ρμόσας, καὶ πιστόσας: κατὰ τοῦτον καὶ γυναικῶν, καὶ ἄνδρῶν φιλά- τας αὐτῶν παύσας: καὶ πάντας μεγαλέων, καὶ ἀδελ-

Sanctissime Domine noster, Oecumenice Patriarcha, diuinissime, à Deo gratia & donis ornate: quous denique sublimi honore et titulo dignetur valeat bene sanctitas tua, etiam corpore: ad coagmētationem & emolumentū totius Christiani cœtus: & nostrā, seruorum ipsius, consolationem exultationemq̄. Et literis & relatu certorum hominum, qui Naupliā huc venerunt, cognouimus certio, eo tempore, quo S. tua in eandem Peloponnesi ciuitatē Naupliā accessit: Sacerdotem quendam, Ioannem Gabalam, Protopapa titulo, dolo malo in proximum inuectum, persuasisse nescio quomodo S. tua, seu Nauplio Metropolita aut utriq̄ simul: ut sibi Notarij munus mandaretur, siue Scriba: ut scribere posset, & notare, quacumq̄ inciderent Ecclesiastica negotia, ac ceteras politicas res, & contractus. Id uerò muneris, iam pridem à magna Dei Ecclesia donatum & concessum fuit Ioanni Zygomala, eiusdem Naupliensis ciuitatis Rhetori: sicut constat ex scripto, liberaliter ei à D. Hieremia, qui ante tuam S. Patriarchatū gessit, dato: quod ipsi nos & uidimus, & legimus. Quod cum rescuisset idem, quem diximus, seruus S. tue Ioannes Rhetor: idq̄ & ad dedecus suum, & ad damnum, nō mediocre, pertinere arbitraretur: sanè tulit indignè, & maximum inde dolorē cepit: quod ita iniuste, & præter omnem expectationem priuatus uideatur illa scribendi functione: ex qua tum sibi, tum uxori & liberis suis, victum & sustentationem comparabat. Præsertim autem ideo quoq̄ res dolenda est, quod idem Rhetor, nobiscum hoc tempore peregrinatur: omnēq̄ operam & studiū suū, in ministerio et cōmodis S. tue, hac profectiōe nostra, qua Exarchi ego munere fungor, ponit: absq̄ cuius opera & labore, nihil prorsus efficere potuissemus, in ulla rerum nostrarum necessitate, his duntaxat in locis: propterea quod is non minus Latinam, quàm Græcam, eruditionem et linguam tenet: eaq̄ nunc utitur, apud quemcumq̄ Magistratum & proceres opus est, ad utilitatem magna Ecclesia: in aquā organū & vox nostra, Interpres scilicet accerrimus, & fidelissimus: relictis in præseti, uxore & dulcissimis liberis: nec non patre senē, eoḡ.

Ex Italiæ Ancona. Fauſta præcatio. Rapuit ſibi Sacerdos quidam. Officiū Notarij Naupliæ. Id uerò dudum Ioanni Zygomalæ cōmiſſū fuit. Inde ualde dolet. Optimè autē in ſe meo Exarchatu gerit. Latinum in cæpretom apud Italo agens.

αὐθιγῆ: καὶ τὰς πάντοιας αὐτῶν οἰκειὰς ὑποθέσεις καὶ ἀρχολίας. ὅπως καὶ ἀπελθεῖν πρὸ πολλῶν μὲν ἡβραϊσθῆ, καὶ ὠρμησεν: εἰς τὴν Φιλίην δηλαδὴ πατρίδα: ἀλλὰ κατέχευθη ὑφ' ἡμῶν καὶ ἔμεινε: προσκρίνας καὶ αὐτὸς ζῆμῳ θῆναι τὰ ἴδια, καὶ πρὸ τῆς οἰκίας αὐτῶν, διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀπρῶτον: ἢ τὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας: μάλλου ἴ, εἰς πρῶτον ἑαυτοῦ κίνδυνον ἐμβαλῶν πολλὰ κίς: καὶ μὴ δ' αὐτῆς τῆς οἰκίας φεισάμεν ζωῆς. ἐν ταῖς κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν μεθ' ἡμῶν ὁδοιπορίαις, καὶ ἐκ τῶν εἰς τῶν μετεβασεῖν. Ὅθεν, καὶ μὴ ὅτι γε τῶν ῥηθῆντος αὐτῶν μικρὰ ὀφφικίαι ἀπολαύειν ἀξίως ἔστιν: ὡς δηλοῖ τὰ προῖρηθῆναι πατριαρχικὰ γράμματα: ἀλλὰ ἐκαστὸν πολὺ μείζονος ἀνταμοιβῆς τυχεῖν ὡς τῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Διὸ δὴ δηλοποιῶντες τὴν πάνανγιότητάς ταῦτα πάντα: καὶ πέμποντες καὶ τῶν, εἴτε τὸ πρῶτον, τῆς αὐτῆς πατριαρχικῆς γραφῆς: μεγάλης, καὶ ἐκ μέσης ψυχῆς αὐτῶν ἀξιῶμεν, καὶ ὡς καλεῖται: ἵνα διὰ τὸν Θεόν, διὰ τῆς καὶ προσκωμῆται αὐτῆς γράμματα, ἵνα βεβαιώσῃ τὸ ῥηθῆναι ὀφφικίαι, εἰς τὸ πρῶτον τῶν ῥηθῆναι ἰωάννη, καὶ ῥηθῆναι: κατὰ τὴν περὶ τῆς αὐτῆς πατριαρχικῆς γραφῆς: ἢ καὶ φυλάτῃν ὅσον καὶ δὲ κατεργασθῆναι, εἰ πὶ καὶ ἀδίκως γράμματα δέδοται ὡς τῶν: εἴτε τῶν ῥηθῆναι παπῶν ἰωάννη τῶν γαββαλά, εἴτε καὶ ἄλλων τινῶν. Οὐ γὰρ δίκαιον κέρκωπας μὲν τῶν, ἐξ ὀφφικίαι: τῶν ἴσχυος λογικῆς τῶν ἀνδρῶν ὑβρίζουσιν, ὡς ἐξερῆσθαι ἔχουσι: ἐκ τῶν, νεομμενῶν ἢ αὐτῶν ῥηθῆναι, τὸ ῥηθῆναι αὐτῶν ὀφφικίαι, ἀδίκως ἐξ ἑσθῆς τῶν ῥηθῆναι πατριαρχικῶν γράμμάτων: καὶ νῦν ἀποδημῶντας, καὶ ἐναρχολημῶντας ὡς τὰς χρείας καὶ ὑποπρεσίας τῆς ἀγίας τῆς Θεῶν μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν τῆσιν ὁδοῖς, ἡμῶν, ὡς ἔπομεν. Αἱ δὲ ἀγία τῆς πάνανγιότητός σου βουχαί, εἴπω καὶ μεθ' ἡμῶν.

eoq̄ infirmo: omnibus deniq̄ domesticis rebus & occupationibus. Voluit ipse sanè eò iam pridem discedere. & aggressus est: in patriam ut delictet ut dulcem rediret: sed retentus est a nobis, ac mansit. Maluit quippe iacturam suarum rerum, & sua domus, per eam absentia facere: quàm ut quicquam magna Ecclesie decederet. Quid, quod saepe in aperium se periculum coniecit: nec sua propria pepercit vita: dum terra mariq̄ nos sequitur, & aliud ex alio locum mutat? Unde profecto, non tantum isto paruo munere frui dignus est: sicut Patriarchica attestantur litera: verum etiã longè maiorem gratiam & mercedem, apud magnam Ecclesiam consequi. Quapropter significamus S. tua hæc omnia: atq̄ ipsum etiã Patriarchici scripti exemplum misimus: vehementer: & ex intimo pectore, illam orãtes adhortantesq̄: ut propter Deum, aliquo honorabili & venerabili suo Scripto, predictũ officium nostro Rhetori Ioanni dicatum confirmet: eo modo, quo in priorib. Patriarchicis literis expressũ est, quod ei assenerari, omnis ægias & iustitia iubet: ut, quò everti possit, quicquid iniquo aliquo Scripto, de illa functione concessum est: siue illi Ioanni Gabala, quem diximus, siue alij cuiquam. Neq̄ enim iustum est, improbos impostoresq̄ honorari, & excellere: bonos autem & doctos viros iniuria affici, suorum spoliari: præsertim, cum idem Rhetor illud suum officium habeat beneficio & concessu Patriarchicarum, uti dictum est, literarum: & nunc peregrè absit: negotijsq̄ quæ sanctæ Dei magnæ Ecclesie intersunt, occupatus in comitatu nostro, quem admodum diximus, teneatur. Valeat S. tua cuius sanctis precibus, ego nos quoque nostraq̄ humiliter commendo.

Quaquam dudum domum rodens di cupidus: tamen Ecclesie, quã priuatis comodis, seruire mauult

Ideo maiorib. etiã honorib. dignus.

Ergo confirma ei nouis literis munus suum.

Quia non sciendum, bonos & doctos iniuste opprimi

Μαίη ι β' ἔτος ἀγκῶν.

Die Maij XII. Anconã.

Cesaræa Cappadociae Metropolitæ humilis, Metrophanes.

Handwritten signature in Greek script: Μ. ΚΡΥΣΙΟΥ ΑΝΝΟΥ

M. CRYSII ANNOT.

Extrinsæci Autographo vñ τῆσιν καλῶν κωδικῶν ἐκ τῆσιν scriptum: φιλιανῶσιν ἀναφορῶν μετὰ φωνῆσιν, τῶν Β πῶν

E. J. A. της K. T. II IOANNINA 2008

Cercopum] torum.

πρώην πατριάρχη, ἔτι ἂν εἰς Βινετίας καὶ ῥώμης (supple, πόλιν) ἔξερχος τῶ πατριάρχη διανοσίς, ἕως τῶ πατριάρχη. Hunc Patriarcham Dionys. inuenio, 1548. excommunicatum fuisse: cum propter alia, tum propter ipsum Metrophanē, ad Latinos missū: qui eis assentatus fuerit, unionis Ecclesiarū faciendæ causā: λειτουργίαν καὶ χειροτονίαν, ἐν τῇ Βινετίας, καὶ οὐ ἀγκωνί, καὶ ἀλλαχῶ, ἠκτιλιωῶς: καὶ οὐ ῥώμῃ, τῷ αἰρησιάρχη πάπῃ οὐνοῦσι. Sed absolutus fuit Dionysius: quod se inscio, Metrophanē petiisse Romā diceret. Tandē, per Mich. Cantacuzenū Metrophanes factus est Patriarcha Κέρκυρας) Κερκύρας ἀγγρα προνοε. (inquit Apostolus Byzant.) ἵπτι πονηρῶν ἢ καινῶν λέγεται. Κέρκυρας γὰρ ἵπτι ἀπατιῶντες ἐγένετο οὐ ἐφείσω: οὐκ ἔδρα ἐξαπατήσαι πιπέραῦται. Cesareo Metropolita: ἀπέρτιμος ἢ ἀπέρτιμῶν erat, ἢ ἐξάρχος πάσης ἀνατολῆς. Habebat 8. Episcopatus. nunc uero nullum.

5. ΙΩΣΑΦΟΥ, ΤΟΥ ΠΡΟ ΜΗ-
τροφάνης πατριάρχου
τῶ.

IOASAPHI, QUI ANTECES-
sit Metrophanem in Patriar-
chatu.

VI.
Adrianopo-
poli.

† τῷ πρῶτῳ καὶ λογώτῳ μεγάλῳ ῥή-
τορ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κατὰ
πνεύμα ἡμῶν, καὶ τοῖς λοι-
ποῖς, ἐν ἡμῶν δ' ο-
σίῃ.

Honoratissimo doctissimoq; magno
Rhetori magne Ecclesie, secundum
spiritum filio nostro. & cæteris,
reuerenter tra-
datur.

† Τιμιώτατε καὶ λογώτατε μέγας ῥήτορ τῆς
τῶ χριστῷ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τιμιώτα-
τε ῥήτορ λιγυρῆ τῆς αὐτῆς μεγάλης ἐκκλησί-
ας, καὶ ἐνπρόπιτε Θεοδόσιε, τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας νοτάριε, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ὄντες σὺν
ἡμῶν νοτάριοι, υἱοὶ κατὰ πνεύμα ἀγαπητοὶ
τῆς ἡμῶν μετρείότητ' ὅ: χάρις εἴη ὑμῶν ἀπα-
σι, καὶ εἰρήνη, καὶ εὐλογία, ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτο-
ρος. Αὐτῶν δὲ ἐλλῶ τ' ἱερώτατον μητροπολίτην
Φιλιπποπόλεως: καὶ, ὅσους λόγους ἀνάγγε-
λεῖ ὑμῶν, γινώσκετε, ὅτι ἡμέτεροὶ εἰσιν. Καὶ ἐ-
πιπρομ' ἐδ' ἐν αὐτῶ: εἰ μὴ δ' ὄντεσιν ἐκκλησιῶν,
μετὰ πατριάρχων, μητροπολιτῶν, καὶ ἀρ-
χιεπισκόπων: ὅτι, ὡς νομίζω, καὶ ὡς ὑμεῖς
ἐπίστασθε, ἡδὲ κήθω παμμιγιστα. καὶ διὰ
τῆς, καὶ ὑπερ' ἀληθείας παρ' ἄστατε, καὶ
κατὰ τῆς ἀδικίας: ὅπως ἐξέλθῃ ἀδίκου
κὸς ὀρισμὸς, ἐλθῆν οὐ ἀγνωστῶν καὶ ὀρ-
θοδόξων πατριάρχων: τὸν π' ἀλεξαν-
δρείας κύριος Ἰωακείμ, τὸν ἀντιοχείας Ἰωα-
κείμ, καὶ τὸν ἱεροσολύμων γερμανὸν: καὶ οὐ
μακαριώτατος ἀρχιεπισκόπος, τὸν τε ἀ-
ρχιδῶν κύριον σωφρόνιον, καὶ τὸν πεκίαν κύ-
ριον μακάριον: καὶ, ὅσοι τῶν μητροπολιτῶν
καὶ ἀρχιεπισκόπων τῆς κωνσταντινουπόλεως,
εἰσὶν ἀπαθείς πρὸς ἐμὲ: καὶ θεωρήσωσι τὴν
ὑπερ' ἐμοῦ μὴ ὀμιῶ ἀπαξάπαντες. Καὶ, εἰ
μὲν ἔχω ἡλίσιμῶν: ἢ ἐπ' οἴσῃ ἀπὸ ἐξω πρὸς
οὐ πρῶτον πατριάρχων, ἢ πρὸς κανόνων:
τότε

Honoratissime & doctissime magna Chri-
sti Ecclesia Rhetor magne, & honoratissime
Rhetor alter eiusdem M. Ecclesia, & honestis-
sime Theodosi, M. Ecclesia Notarie, cæteri-
que islic Notarij, filij per spiritum dilecti meda-
critatis nostræ: gratia sit vobis omnibus, &
pax, & misericordia, à Deo cunctipotente.
Mitto istuc reuerendum Metropolitam Phi-
lippopoleos: cuius verba, quæcumque fecerit
apud vos, existimate mea esse. Aliud autem
nihil postulo: nisi denuo ad iudices appellatio-
nem: nempe ad Patriarchas, Metropolitam,
& Archiepiscopos: quoniam, meo quidem
iudicio quemadmodum & vobis notum est,
maximam accepi iniuriam. Quapropter,
veritatis defensionem aduersus iniustitiam,
seriò vobis suscipiendam iudicate: ut ex ea
serium & graue edictum: quo conuenire iu-
beantur sanctissimi, & in Religione sancti
Patriarcha: Alexandrinus Dominus Ioa-
chimus, Antiochenus Iochimus, & Hiero-
solymitanus Germanus: beatissimi item Ar-
chiepiscopi, Achridensis D. Sophronius, &
Peciensis Macarius: quicunque denique Me-
tropolita & Archiepiscopi Constantinopoli-
tana sedis, incorruptum erga me animum ge-
runt: ut causam meam diligenter considerent
vniuersi. Nam, si quod in me delictum repe-
rietur: aut si quid feci, quod superiores Pa-
triarcha non fecerunt, aut quod canonibus
aduersatur: tum iudicato patienter stabo: quo

Salutatio.

Prouoco
ad incorru-
ptum Iudi-
cium.

Iniuste em
Patriarcha-
tu deiectus
sum.

superiore proximo anno iniuste me oppressum arbitror. Sin iniuste, & contra canones,
aduer-

τότε ὑπομονὴν ἔξω εἰς τὴν κατὰ κρείσσιν: ἵππερ μοι πείσῃ ἀδίκως, ὡς οἱ μὲν, ἐποιήσαντο. Εἰ δ' ἐγε πάλιν ἀδίκως, καὶ πάλιν κανόνας, τὸ εἰς ἐμὲ ἐργασθεῖ: ζῆτῶ τὴν ἀφῆσιν τῆς ἱερωσύνης καὶ ἀρχιερωσύνης μου: ἵππερ νομίμως καὶ κανονικῶς ἔλαβον. Τοιγαρῶν, ὅστις τῶν κληρικῶν, ἢ τῶν ἱερῶν καταλόγων ἱερέων καὶ Διακόνων, ἢ τῶν κοινῶν λαῶν τὸ οἶον ἐμὲ πρόσωπον, φωνῆ ἐναντιηθισμένη τῇ κρείσσιν, ἢ ὑπερνομίμως αὐτῶν: ἴππερ κατὰ τὸν ἔσται, ὡς τὴν κεκατηραμένην συκῆν, ἢ ὑπερὸ κύριον ἡμῶν ἰησοῦς χριστός, ἴππερ γῆς περὶ πατέρων, ἐκατηράσῃτο, τῶν μὴ πειθῆσαι καρπὸν τελείως, ἀλλὰ καὶ ξηραίνῃται: καὶ παραχρῆμα ἐξηραίνῃ. ἔτω καὶ ὁ ἐναντίος φωνῆ τῆ δικαίαι τὰ τῆ αἰτήσῃ τῆ κρίσεως: τὴν αὐτὴν κληρονομήσῃται ἔκ κυρίου κατὰ τὸν ἔσται ἔμ πειθῆσαι: ἵνα ἢ τῶ θεῶ χάρις, εἴη μὲν πάντων ἡμῶν.

† Ἰωάσαφ, ὁ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος κωνσταντινῆ πόλεως, νέας ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

adversus me processum est: reposito sac erdotium & Pontificatum, mihi ademptum: quæ legitimè & canonicè acceperam. Quamobrem, quicumq; Clericus, aut sacri catalogi Sacerdos & Diaconus, aut quicumq; ex ipsa plebe, huic meæ legitimæ iudicij postulatiōni se opposuerit: execratus erit, sicut illa fuit: quæ Dominus noster Iesus Christus, in terra uersans, execratus est, ne vllum amplius fructū ferret, sed exaresceret: sicut & continuo exaruit. Eodē quoque modo, qui iusta huic appellatiōni adversarium se præbuerit: eiusdē Domini execratiōnis se heredem faciet. Sic itaque facit: ut Dei gratia, cum omnibus vobis sit.

Execratiō fuit, Matt. 21.

Ioasaphus, antea Archiepiscopus Constantinopol. nouæ Romæ, & Oecumenicus Patriarcha.

M. CRVSI ANNOTAT.

In altera parte Autographi erat: τῶ πατριαρχῶσαντ Ἰωάσαφ, ἀπὸ ἀδριανουπόλεως εἰς ἡμᾶς. Munere Patriarchico priuatus fuit Ioasaphus. 1564. Sequenti ergo anno, ἐ ciuitate Adrianopoli hanc Epistolam Constantinopolin misit: παλινδικίαν orans, quod iniuste depositum se crederet. Nouissimorum Patriarcharum ordo, hic est. Post Byzantium captum, numero 19. Hieremias, Sophiæ Metropolitæ 20. Ioannicius, Sozopolos. 21. iterum prior Hieremias. 22. Dionysius, Nicomedie. 23. Ioasaphus, Adrianopoles. 24. Metrophanes, Cesareæ. 25. Hieremias, Larissæ Metropolitæ. 26. iterum prior Metrophanes. 27. iterum noster Hieremias.

Patriarchæ nouissimi.

ζ'. † ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινῆ πόλεως, νέας ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

HIEREMIAS, MISERICORDIA Dei Archiepiscopus Constantino- poleos nouæ Romæ, & Oecumenicus Patriarcha.

VII. Constanti- nopolis.

† Ἐντιμώτατοι ἱερεῖς τῆς χώρας τῶν ἀσωματῶν, καὶ οἱ αὐτόθι χρησιμώτατοι χριστιανοὶ: χάρις εἴη ὑμῖν ἀπὸ Θεοῦ. Ὁ χρησιμώτατος κύριος γεώργος ἀναγνώστης, ὁ μῶραλις, ἀνέφερεν: ὅπως ἡ γυνὴ αὐτῆ πολυχρονία, κακῶς ποιεῖται, καὶ τιμᾶ αὐτὸν, ὡς ἀνδρᾶ αὐτῆς, καὶ κεφαλὴν τῆς, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ: ἀλλὰ κυριεύει αὐτῆ τῶν πάντων ἐθέλει, καὶ ἰδίως δεσποζέει: οὐ μόνον τὰ ἀπὸ τῆς προικῆς, ὡς τὴν θμοικησιμὸ ἀνήρ, καὶ τὴν δεσποτείαν ἔχει: ἀλλὰ καὶ τὰ ἑαυτῆ, καὶ μᾶλλον τὸ κρεσσίον τοῦ ἀμπελίω, ἔτιν ἀνέστη: καὶ ἐκρύψε καὶ τὸ χοντζέτιον τῶν δύο ἀμπελίω: ἀπὸ τῆς ἡγούρας.

Venerabiles Sacerdotes pagani Asomatium, & optimi eiusdem Christiani: gratia sit vobis à Deo. Vir optimus, D. Georgius Anagnosta, cognomento Moralit, ad uos retulit de uxore sua Polychronia: eam se male gere: non habere ipsum in honore, ut virum & caput suum. secundum præceptum Dei: sed velle ipsam dominari rebus omnibus, & suū quoddam peculiare ius habere: idē, non modo in dote: cuius potestatem & administratiōnem vir habeat: sed etiā in ipsius rebus, præsertim in uino ex uinea eius collecto: de quo eam interuenerit: sed et occultasse syngraphā duarum vinearum: quas ipse emerat, ob as

Mulier uirō inobediens & prodiga.

γράφειν αὐτοῖς, πωληθέντα διὰ χρέου τῶν
 τῆς ὀπερ ἐγκαλεσμένη μετὰ τῆς μητρικῆς ἐπί-
 ησαν. Ὅθεν ἀποφαινόμεθα ὡς ἀνεύουτε αὐ-
 τῆς δ' ἔναι τὸ χοντζέτιον αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς ὡς καὶ
 ἔχειν ἐπεὶ ἐνώπριον τῆ παπᾶ ἀγγέλων, τῆ μ-
 πογιαυτζή, καὶ τῆ ἡμῶν αὐτῶν, ἀνθρώπων ἀξιοπί-
 στων, καὶ δ' ἔναι ὑπέροχο. Καὶ γνωρίζειν αὐ-
 τῶν, ὡς ἀνδρῶν νόμιμον, κεφαλῶν αὐτῆς: καὶ
 τῶν δύο χρόνων τὸ κρεσὶ τῆ ἀμπελίς αὐτῶν
 δ' ἔναι: καὶ εἰρηνοῦσαι, ὡς εὐλογου. Ἀνδ' ἐμεί-
 νη ἀδικῶσαι τῆ ἰδίου ἀνδρῶν, καὶ ἀπειθεῖσαι ἔ-
 σω ἀφωρισμένη ἀπὸ θεῶν, καὶ κατηραμένη,
 καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἔξω τῆς ἐκκλησίας: ἐν
 ἀργίας βάρει μὴ ἐκκλησιαζομένη, ἅτε διχῆς
 καὶ ὀλογίας ἀξιομένη, ἕως ἂν εἰρηνοῦσαι. Ὁ-
 μοίως ἀφωρισμένοι ἔσωσαν, καὶ ὅσοι σκαν-
 δαλίζονται. Οὕτω φρονήσατε. ἢ τῆ θεῶν χάρις
 εἴη ὑμῖν.

alienū illius p̄soluendū venditas: quod non si-
 ne reprehensione cū nouerca cōtraxerit. Qui-
 bus de causis, hāc sententiā fecimus. Hortā-
 mini illā, ut marito syngraphā restituat: quā
 etiā se habere, ipsa audiente Sacerdote Ange-
 lo Bogiantze, filioq; eius, uiris fidedignis, &
 reddituram, promisit. Deinde, ut ipsū pro ui-
 ro, & capite suo, agnoscat: & biennij uinū, in
 uinea eius natū, reddat: pacē deniq; sicut par-
 est, seruet. Quod si in iniuria contra virū, &
 rebellionē p̄māserit: segregata esto à cōmunio-
 ne Dei, & execrata, & uenia expers: nec sub
 hoc onere in Ecclesiā admittitor: ne precū aut
 benedictionis ullius particeps esto: usq; dū
 in gratiā cū marito redeat. Pari modo a cōtu-
 pio exclusi sunt, q; disidiū excitāt. Sic nego-
 tiū uobis cura habere. Gratia Dei, uobisum.

Ipsa uerò ag-
 noscat illi
 pro capite
 suo.

Sub pœna
 excōmuni-
 cationis.

M. CRVSI ANNOTAT.

Asomatorum pagus, non longè à Constantinopoli distat, in propontide situs: à Templo, quod ibi est, hoc
 nomen habens. τὸ χοντζέτιον, Syngraphā uerti, uerisimiliter: putās, ab Italico uocabulo Conto uenire: quod
 supputationem, rationem, estimationem, significat.

τῶν ἀσωμά-
 των χωρῆ,
 VIII.

† ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
 ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
 νέας ῥώμης, καὶ οἰκουμενι-
 κὸς πατριάρχης.

HI EREMIAS, MISE SERICOR
 dia Dei Archiepiscopus Constau-
 tinopol. nouæ Romæ, Oecu-
 menicus Patriarcha.

† Θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε μέτρον καὶ ἀθύ-
 ρων, καὶ ἐντιμότατε κληρικῶν τῆς αὐτῆς Ἱππισκο-
 πῆς: χάρις εἴη ὑμῖν, καὶ εἰρήνης, ἀπὸ θεῶν. ὁ ἐν-
 τιμότατε λαμπρῶν ἀρετῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκ-
 κλησίας, κύριος Φωκᾶς, ἀνεφερέν ἡμῖν: ἐπι-
 δέδωκε θεοδῶρον τῶ ζαρομενῶ ἐπιζώντι, ἄ-
 σπρα πειλακόσια. νύμνη γυνῆ, καὶ οἱ κληρονόμοι
 αὐτῆς, σὺν ἀποδιδῶσι πάντα πρὸς αὐτὸν, καὶ
 ἀδικῶσαι αὐτὸν: ὅπως γὰρ αὐτοὶ γινώσκουσι
 πρὸς τῶν τοῦτων. Διὸ χρέοντες ἀποφαινόμε-
 θα. Εὰν ἡ γυνὴ τῆ ἀποθανόντος ζαρομενῆ, καὶ
 οἱ κληρονόμοι, γινώσκουσι: ἅτι ἐχρεώθη τῶντα ἢ
 ἀποθανῶν τῶ λαμπρῶν ἀρετῶν: καὶ ἐξισώσωσι
 αὐτὸν: ἢ ἡσῶν συγκεχωρημένοι. Εἰ ἢ κατακρε-
 τήσωσι, ἢ ἀρνηθῶσι: ἀφωρισμένοι ἔσωσαν, καὶ
 κατηραμένοι, καὶ ἀσυγχώρητοι. εἰ ἢ ἐμιμαρ-
 ρως φανείη, καὶ ἔξω τῆ ἐκκλησίας: οἱ ἢ γινώσκον-
 τες τῶν πρὸς ἀλήθειαν: ὅποιοι καὶ ὦσι, ἱερῶν
 μέντοι καὶ κοσμικῶν: εὰν μὴ αὐτῶν μαρτυρήσωσι
 εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς τὸ δίκαιον: ἀφωρισμένοι ἔσω-
 σαν, καὶ ἀσυγχώρητοι. ἢ ἢ θεῶν χάρις εἴη ὑμῖν.
 ne per gratiā Dei ualete.

Reuerendissime Episcopo Metrorum &
 Athyrorum, venerabilisq; Clerici eiusdem
 Episcopatus: gratia sit uobis, & pax, à Deo.
 Venerabilis Lāpadarius Ecclesiæ nostræ D.
 Phocas, retulit nobis: se mutuo dedisse Theo-
 Zarameno, cū adhuc uiveret, Aspra 500. Nūc
 aut̄ ab uxore illius, & heredib; sibi ea nō red-
 di: sed se suo spoliari: licet ipsi nouerint, hoc
 uerū esse. Eapropter, hāc nos scripto sententiā
 damus. Si uidua Zarameni, heredib; q; eius,
 nōtū sit: Lāpadario hāc pecuniā à mortuo de-
 bitā fuisse: siq; ei de ea satisfecerint: eos ueniā
 habere. Si uerò eādē ui retinuerint, aut debe-
 ri negauerint: excōmunicatos fore, & execra-
 tos, & uenia exortes. Quod si res testib; pla-
 na fieri, etiā extra Ecclesiā, poterit: fuerintq;
 aliq; quib; de hoc are alieno cōstet: siue Eccle-
 siastica personæ sint, siue p̄liticæ: nec testimo-
 niū ueritati iustitiāq; apud diuersa Religio-
 nis iudicē perhibuerint à cōmunionē ecclesiæ,
 & ipsos reiectos cēscri, ueniāq; expertes. Be-

Lampada-
 rio nostro
 debetur pe-
 cunia.

Hæc ei à ui-
 dua Zaro-
 meni perfo-
 uatur.

Sub pœna-
 excōmuni-
 cationis.

M. CRVSI ANNOTAT.

Heracliensis Metropoli, pro 16. Episcopatibus, quos olim habebat, nunc tantum 5. habet, hoc ordine, 1.
 Rhædelli. 2. Pānij. 3. Metrorum et Athyrorum. 4. Tziwloæ. 5. Myriaphytorum. Ipse Heracliensis, est πρόεδρος
 τῶν ὑπερτίμων (ut, ὑπερίτιμος est ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἐξάρχων πάντων θεσπίων καὶ μακεδονίας. Sic à Gerlachio didici.

Episcopa-
 tus. 5.
 τῆ τῆς ὑπερ-
 κλείων.

HI ERE-

E. J. A. 1795. P. 1.
 IOANNINA 2008